

ELTE TáTK humánökológia mesterképzési szak
szakdolgozati és záróvizsga követelmények
2016/17. tanév 1. félévétől

Szakdolgozat követelményei

A szakdolgozatnak egy konkrét környezeti probléma, vagy általánosságban a környezeti problémák társadalmi összefüggéseivel kell foglalkoznia: a problémák társadalmi okaival, és/vagy azok társadalmi következményeivel, és/vagy a problémák megoldásának, enyhítésének társadalmi lehetőségeivel.

A szakdolgozat fő részét a hallgató önálló kutatásának bemutatása kell adja. Ez terepmunka, adatelemzés, szakirodalmi kutatás (illetve ezek kombinációja) egyaránt lehet. A hallgatónak a dolgozatban világossá kell tennie, hogy melyek a saját, a szakirodalomhoz képest újdonságot jelentő kutatási eredményei a választott témában. (Szakirodalmi kutatás esetén elsősorban az önálló értékelések, illetve az újszerű következtetések számítanak saját kutatási eredménynek.) Önálló kutatási eredmények hiányában a szakdolgozatot a témavezető, illetve az opponens nem fogadhatja el.

A dolgozat felépítésében a hallgatónak és témavezetőjének szabadsága van, ugyanakkor minden dolgozatban szerepelnie kell:

- a dolgozatban körüljárt kérdés világos megfogalmazásának,
- az alkalmazott kutatási módszer részletes bemutatásának,
- a saját és a szakirodalomban föllelt eredmények alapos összevetésének.

Ha e 3 követelmény közül akármelyik is hiányzik, a dolgozatot a témavezető, illetve az opponens nem fogadhatja el.

A hallgatónak a szakdolgozathoz legalább 20 tudományos szakirodalmi munkát kell érdemben fölhasználnia, amelyek közül legalább 10 mindenképp idegennyelvű kell legyen (idegennyelvű szakirodalomnak kizárólag magyarul meg nem jelent munkák számítanak). Minden fölhasznált szakirodalmat hivatkozni kell. Mindezek hiányában a témavezető, illetve az opponens nem fogadhatja el a dolgozatot. A hallgató csak olyan szakirodalmat hivatkozzon, amit el is olvasott. A hivatkozások szerepelhetnek a lap alján vagy a szöveg közben is. A dolgozat végén a felhasznált munkák jegyzéke szerzők szerint ábécé-sorrendben, ezen belül időrendben legyen. Ha a hallgató egy irodalomhoz webes elérhetőséget is megad, az a pontos URL legyen, kiegészítve a letöltés pontos dátumával.

A szakdolgozat terjedelme legalább 100 000, legfeljebb 200 000 karakter kell legyen (szóközökkel együtt, de címlap, tartalomjegyzék, összefoglaló, hivatkozáslista, köszönetnyilvánítás, mellékletek és függelékek nélkül számolva). A szöveg 12-es méretű Calibri betűtípussal, 1,5-es sortávolsággal és sorkizárással készüljön. A bekezdéseket egységes behúzás alkalmazásával kell jelölni, a bekezdések között sorkihagyás ne legyen.

A szakdolgozat elején részletes tartalomjegyzéknek kell szerepelnie.

A tartalomjegyzéket (szóközökkel) 2500-3000 karakter hosszú összefoglalónak (absztraktnak) kell követnie.

A dolgozatban szereplő minden táblázatot, ábrát és fényképet sorszámmal és címmel kell ellátni, továbbá a szövegben minden esetben hivatkozni kell rájuk.

A különböző rendű fejezetcímeket különböző betűtípussal, továbbá számozással/betűjelzéssel ellátva kell feltüntetni.

A dolgozat belső címoldalán az alábbi információknak kell szerepelniük:

- Eötvös Loránd Tudományegyetem - Társadalomtudományi Kar – mesterképzés,
- a szakdolgozat címe,
- szerző neve, szakja és Neptun kódja, - konzulens neve, beosztása és intézménye, - a szakdolgozat leadásának éve és hónapja.

A feltöltött példány első oldala:

<p>Eötvös Loránd Tudományegyetem Társadalomtudományi Kar MESTERKÉPZÉS</p>	
<p>a szakdolgozat címe</p>	
<p>Konzulens: név</p>	<p>Készítette: hallgató neve NEPTUN-kód humánökológia szak</p>
<p>év, hónap (pl. 2019. április)</p>	

ad 81. § (10); 84. §

(6) Humánökológia mesterképzési szakon

a) a záróvizsga az alábbi két részből áll:

aa) a hallgató a záróvizsga-bizottság előtt megvédi dolgozatát az opponensi bírálattal szemben, és válaszol a dolgozattal kapcsolatos, valamint a választott téma széleskörű ismeretéről tájékozódó kérdésekre;

ab) a hallgatók az átfogó témaköröket tartalmazó tételek egyikéről számolnak be. A tétel kidolgozására a záróvizsga-bizottság a hallgatók számára előzetes felkészülési lehetőséget biztosít;

ac) a záróvizsga-bizottság külön értékeli a védést és a tételre adott választ, mindkét esetben ötfokozatú érdemjeggyel;

b) a záróvizsga érdemjegye a szakdolgozat, a védés és az elméleti kérdésre adott három jegy számtani átlaga, két tizedes jegyre számolva;

az oklevél minősítése megegyezik a záróvizsga érdemjegyével.

ELTE TáTK humánökológia mesterképzési szak

ZÁRÓVIZSGA TÉTELEI

2018/19. tanév 1. félévétől:

1. **Bioszféra és ember** (Ökológia és evolúcióbiológia, Bioszféra és ember, Az ökológiai gondolkodás alapjai tárgyak anyagából)

1.1. A bioszféra általános jellemzői (energia- és anyagáramlás, környezeti tényezők, biodiverzitás, a bioszféra története).

- V. Smil: The Earth's Biosphere, MIT Press, 2002.
- Vida G.: Helyünk a bioszférában, Typotex, 2001.

1.2. A fő globális környezeti problémák (éghajlatváltozás, szmog, fajkihalások, a szintetikus vegyületek okozta problémák).

- Éghajlatváltozás 2007 - Az Éghajlatváltozási Kormányközi Testület (IPCC) Negyedik Értékelő Jelentése, A munkacsoport döntéshozói összefoglalói, KvVM-OMSz.
- C. McDaniel & J. Gowdy: Az édenkert kiárusítása – Példázat a természet tönkretételéről, Typotex, 2013 – 3. és 6. fejezet.

1.3. Élelmezési gondok és édesvíz-szűkösség a világban. Az intenzív mezőgazdaság fő jellemzői és kritikája. - H.C.J. Godfray et al.: Food security: The challenge of feeding 9 billion people. Science 327: 812-818, 2010.

- S. Postel: Az édesvíz és a rá épülő életközösségek megőrzése, in A világ helyzete 2013, Föld Napja Alapítvány.
- Takács-Sánta A.: Szüksége van-e a világnak a géntechnológiai úton módosított növényekre? Biokontrol 1: 5-12, 2010.
- D. Tilman et al.: Agricultural sustainability and intensive production practices. Nature 418: 671-677, 2002.

1.4. A környezeti problémák társadalmi háttere: népességszám, termelés/fogyasztás, technológia, gazdaságszerkezet, a gazdaság földrajzi mintázata. Trendek és a visszafogás lehetőségei. A közlegelők tragédiája modell.

- G. Hardin: A közlegelők tragédiája, in Lányi A. (szerk.): Természet és szabadság, Osiris, 2000.
- Takács-Sánta A.: Bioszféra-átalakításunk nagy ugrásai. L'Harmattan, 2008.
- Takács-Sánta A.: Kiútlehetőségek a környezeti válságból - Vázlat a közlegelők tragédiája elkerülésének lehetőségeiről. Kovász XIII(1-4): 3-12, 2009.
- R. York: Ökológiai paradoxonok: William Stanley Jevons és a papírintes iroda. Kovász XII (1-2): 5-15, 2008.

2. **Politikai ökológia** (Politikai ökológia, Ökológiai gazdaságtan, Környezet és etika tárgyak anyagából)

2.1. A globális társadalmi-gazdasági struktúrák a bírálókat tükrében

-Wolfgang Sachs: Globális ökológia és a fejlődés árnyéka, in Pataki György, Takács-Sánta András szerk:

Természet és gazdaság, Typotex, Bp. 2004

-Herman Daly: Beyond Growth, 1.fej. Beacon Press, Boston 1996

-G. Arrighi, Silver, Brewer: Ipari konvergencia, globalizáció és az észak-dél szakadék, in Scheiring Gábor, Boda

Zsolt szerk. Globalizáció és fejlődés, Új Mandátum, Bp. 2011

-Lányi András: A fejlődéstől a fenntarthatóságig, Pannonhalmi Szemle 2018.1.

2.2. Új társadalmi mozgalmak – a környezetvédelemtől az ökopolitikáig

-Andrew Dobson: Green Political Thought, Routledge, London 2008, ebből magyarul: Stratégiák a zöld

változásért, in Scheiring Gábor, Jávor Benedek szerk. Oikosz és polisz, L'Harmattan, Bp. 2009

-Murray Bookchin: Innen – oda, in Bozóki, Seres, Sükösd szerk: Anarchizmus – ma, T-Twins, Bp. 1994

-Ulrich Beck: Kockázattársadalom, út egy másik modernitásba, 1.2. és 8. fej. Századvég, Bp. 2003

-Michael Sandel: Elégedetlen demokrácia, in Horkay Hörcher Ferenc szerk. Közösségek politikai filozófia, Századvég, Bp. 2002

2.3. Az ökológia politikai filozófiája és a társadalmi megújulás

-Robyn Eckersley: The Green State 5-6. fej. MIT Press, Cambridge MA 2004

-Thomas Princen: Treading Softly 1-7.fej. MIT Press, Cambridge MA 2010

-Roger Scruton: Zöld filozófia 7-8. fej. Akadémiai Kiadó, Bp. 2018

-Lányi András: Az ökológia, mint politikai filozófia, in Lányi: Elképzelt közösségeim, Scolar Bp. 2016

2.4. Etika egy több-mint-emberi világban.

- F. Capra: A newtoni világgépezet, in Tillmann J.A. (szerk.): A későújkor józansága I., Göncöl, 1994.

- Lányi A. – Jávor B. (szerk.): Környezet és etika – 7-111., 221-236. és 311-348.o., L'Harmattan, 2005.

- L. P. Thiele: Természet és szabadság, in Lányi A. (szerk.): Természet és szabadság, Osiris, 2000.

3.Városökológia (Az épített környezet, Térbeli társadalmi folyamatok, Város, közlekedés, társadalom, Várostervezés, városrekonstrukció tárgyak anyagából)

3.1. Az európai városfejlődés a polisztól a metropoliszig

-L. Benevolo: A város Európa történetében Atlantisz,

1994 -L. Mumford: A város a történelemben, Gondolat

1985.

-Meggyesi T: A 20. század urbanisztikájának útvesztői, Terc, 2005.

-Schneller I: Az építészeti tér minőségi dimenziói, Terc, 2005. – 10-153.o.

3.2. Várostervezés, városrekonstrukció

-Csanádi G. – Csizmady A. – Kocsis J. – Kőszeghy L. – Tomay K.: Város – tervező – társadalom, Sík Kiadó, 2010.

-J. Gehl. Élhető városok, Terc 2014

- Nagy B.: A település, az épített világ. B+V Kiadó, 2005.
- J. Pallasmaa: A bőr szemei – Építészet és érzékek, Typotex 2017

3.3. A településszociológia időszerű kérdései (agglomerálódás, szuburbanizáció, dzsentifikáció, slumosodás, bevásárlóközpontok hatása a térszerkezetre).

- Csanádi G. – Csizmady A. – Kőszeghy L. – Tomay K.: Társadalom, tér, szerkezet (egyetemi jegyzet), ELTE TÁTK VRK, 2009.
- Csanádi G. – Csizmady A. (szerk.): Társadalom, tér, szerkezet – szöveggyűjtemény, ELTE TÁTK VRK, 2008.

3.4. A fenntarthatóság szempontjai a közúti, vasúti és belvízi szállításban.

- Fleischer T.: A hagyományos közlekedéstervezés mítoszai, Közlekedéstudományi Szemle 1995/11.
- Fleischer T.: A vasúti pályaudvarok új szerepe, Európai Tükör 2006/5.
- Fleischer T.: Logisztika – trendek és mítoszok, Közlekedéstudományi Szemle 2007/2.
- Fleischer T.: A folyami szállítás perspektívái Európa közepén, in Egri I. – Földes P. – Szegedi Z. (szerk.): Logisztikai antológia, Universitas-Győr Nonprofit Kft., 2010.

4.Környezetmenedzsment (Fenntartható vidékfejlesztés, Környezetpolitika, Környezetgazdálkodás, A természetvédelem alapjai tárgyak anyagából)

4.1. A környezetvédelem hazai intézményrendszere és érdekviszonyai, az egyes szakterületek helyzete

- Fodor László (2015; 2. javított kiadás): Környezetjog. Debrecen. 3. fejezet A környezetvédelem állami szervezetének vázlata. pp. 114-123.
- OECD (2018): Environmental Performance Reviews - Hungary. Chapter 2. pp. 85-102.

4.2. A környezetgazdálkodás elméleti alapjai és alkalmazásuk az energia- valamint a hulladékgazdálkodásban

- Balogh Emese és Szilágyi László (szerk.) 2007: Nulla hulladék – Zero waste - a HuMuSz javaslati önkormányzatok számára
- Munkácsy Béla 2018: Energiaföldrajz és energiatervezés. Egyetemi jegyzet, ELTE TTK

4.3. A természetvédelem elmélete és gyakorlata.

- Standovár T. – R.B. Primack: A természetvédelem biológiai alapjai, Nemzeti Tankönyvkiadó, 2001.
- Juhász Nagy P.: Eltűnő sokféleség, Scientia, 1993.

4.4. A fenntartható vidékfejlesztés és a magyar agrárfejlődés sajátos vonásai

- Ángyán J.: Tájgazdálkodási és vidékfejlesztési ismeretek. Egyetemi jegyzet. Szent István Egyetem, KTI. Gödöllő, 2008
- Kajner P.: Végkiárúsítás előtt. In: Lányi A. – Farkas G. (szerk.): Miért fenntarthatatlan, ami fenntartható? L'Harmattan Kiadó, Budapest, 2010. p. 237–279
- Kajner P. – Lányi A. – Takács-Sánta A. (szerk.): A fenntarthatóság felé való átmenet jó példái Magyarországon. Nemzeti Fenntartható Fejlődés Tanács, Műhelytanulmányok - No. 18., 2013
- Lányi A: Miért fenntarthatatlan, ami fenntartható? In: Lányi A. – Farkas G. (szerk.): Miért fenntarthatatlan, ami fenntartható? L'Harmattan Kiadó, Budapest, 2010, p. 12–61